Høgskolen i Telemark

Avdeling for estetiske fag, folkekultur og lærerutdanning

Nynorsk

10BI04 Bio4 - Biogeografi

Dato 16. desember 2005

EKSAMEN i Bi 4 (10 studiepoeng)
Individuell eksamen

Ingen hjelpemeddel er tillete.
Tid: 4 timar
Kandidaten skal svare på alle oppgåvene. Oppgåve 2 blir vekta 2. Oppgåve 1 og oppgåve 3 blir vekta 1.

OPPGÅVE 1: Generell biogeografi og dyregeografi

A. Øyer har fått særlig merksemd i biogeografien. Gjer greie for teorien om øyene sin biogeografi (*The theory of Island Biogeography*). Kva særpreg kan ein finne ved dyrelivet på øyer i forhold til fastlandsområde?

B. Beskriv skogstundraen i korte trekk. Kva skil skogstundraen frå tundraen? Sykliske variasjonar av pattedyr er vanleg på skogstundraen. Grei kort ut om mulige årsaker til dei sykliske variasjonane.

OPPGÅVE 2: Middelhavsregionen

A. Gjer greie for hovuddrag i Middelhavsklimaet, og gje eksempel på planteartar som kan være indikatorartar for denne klimatypen.

B. Det naturlige klimakssamfunnet innanfor Middelhavsklimaet er skog av eviggrøne tre. På Mallorca finn vi i dag berre små områder med slik skog. Nemn nokre typiske artar tre og busker frå denne skogstypen. *Garigue* og *maki* er viktige vegetasjonstypar i Middelhavsområdet og på Mallorca. Forklar kort korleis desse vegetasjonstypane kan utviklas og gje eksempel på viktige karakterplantar frå desse vegetasjonstypane (*Garigue* er godt utvikla i Boquerdalen. *Maki* finn ein i skråninga mot Puig de Santuiri og elles i mange lågare skråningar på Mallorca).

C. Beskriv kort kulturlandskapet nord på Mallorca og gje eksempel på viktige kulturplanter (tre, busker og urter) frå jordbrukslandskapet.

D. Nasjonalparken Sàlbufera er det mest kjente naturvernområdet på Mallorca, og den er eit viktig fuglereservat i europeisk samanhang. Beskriv området på din eigen måte. Gje eksempel på typiske plantar. Nemn fugleartar som ein kan vente å observere på våren i og rundt nasjonalparken.

OPPGÅVE 3: Plantegeografi

A. I boka "*Plantegeografi*" av Olav Gjærevoll er jorda delt i tre klimasoner. Beskriv kort dei tre klimasonene. I den varme sona finn vi ulike kategoriar regnskogar. I boka er det skilt mellom fire ulike regnskogstypar. Kva er det klimatiske og botaniske grunnlaget for denne inndelinga?

B. I boka "*Plantegeografi*" av Olav Gjærevoll blir verdas flora delt inn i 6 florarike. Gjer greie for utbreding og særdrag ved Det antarktiske florarike (Antarktis) og Kapplandets florarike (Capensis).

Høgskolen i Telemark

Avdeling for estetiske fag, folkekultur og lærerutdanning

BOKMÅL

Dato 16. desember 2005

EKSAMEN i Bi 4 (10 studiepoeng)
Individuell eksamen

Ingen hjelpemidler er tillatt.
Tid: 4 timer
Kandidaten skal svare på alle oppgavene. Oppgave 2 vektes 2. Oppgave 1 og oppgave 3 vektes 1.

Oppgave 1: Generell biogeografi og dyregeografi

A. Øyer har fått særlig oppmerksomhet i biogeografien. Gjør rede for teorien om øyenes biogeografi (*The theory of Island Biogeography*). Hvilke særpreg kan en finne ved dyrelivet på øyer i forhold til fastlandsområder?

B. Beskriv skogstundraen i korte trekk. Hva skiller skogstundraen fra tundraen? Sykliske variasjoner av pattedyr er vanlig på skogstundraen. Gjør kort rede for mulige årsaker til de sykliske variasjonene.

Oppgave 2: Middelhavsregionen

A. Gjør rede for hovedtrekka i Middelhavsklimaet, og gi eksempler på plantearter som kan være indikatorarter for denne klimatypen.

B. Det naturlige klimakssamfunnet innenfor Middelhavsklimaet er skog av eviggrønne tre. På Mallorca finner vi i dag bare små områder med slik skog. Nevn noen typiske arter trær og busker fra denne skogstypen. *Garigue* og *maki* er viktige vegetasjonstyper i Middelhavsområdet og på Mallorca. Forklar kort hvorledes disse vegetasjonstypene kan utvikles og gi eksempler på viktige karakterplanter frå disse vegetasjonstypene. (*Garigue* er godt utviklet i Boquerdalen. *Maki* finner en i skråningen mot Puig de Santuiri og ellers i mange lavere skråninger på Mallorca).

C. Beskriv kort kulturlandskapet nord på Mallorca og gi eksempler på viktige kulturplanter (tre, busker og urter) frå jordbrukslandskapet.

D. Nasjonalparken Sàlbufera er det mest kjente naturvernområdet på Mallorca, og den er et viktig fuglereservat i europeisk sammenheng. Beskriv området på din egen måte. Gi eksempler på typiske planter. Nevn fuglearter som en kan vente å observere på våren i og rundt nasjonalparken.

Oppgave 3: Plantegeografi

A. I boka "*Plantegeografi*" av Olav Gjærevoll er jorda delt i tre klimasoner. Beskriv kort de tre klimasonene. I den varme sone finner vi ulike kategorier regnskoger. I boken er det skilt mellom fire ulike regnskogstyper. Hva er det klimatiske og botaniske grunnlaget for denne inndelingen?

B. I boka "*Plantegeografi*" av Olav Gjærevoll deles verdens flora inn i 6 florariker. Gjør rede for utbredelse og særtrekk ved Det antarktiske florarike (Antarktis) og Kapplandets florarike (Capensis).